

Arbeid: **the next generation**

Prof. Ton Wilthagen – Tilburg University

twitter: @wilthagen

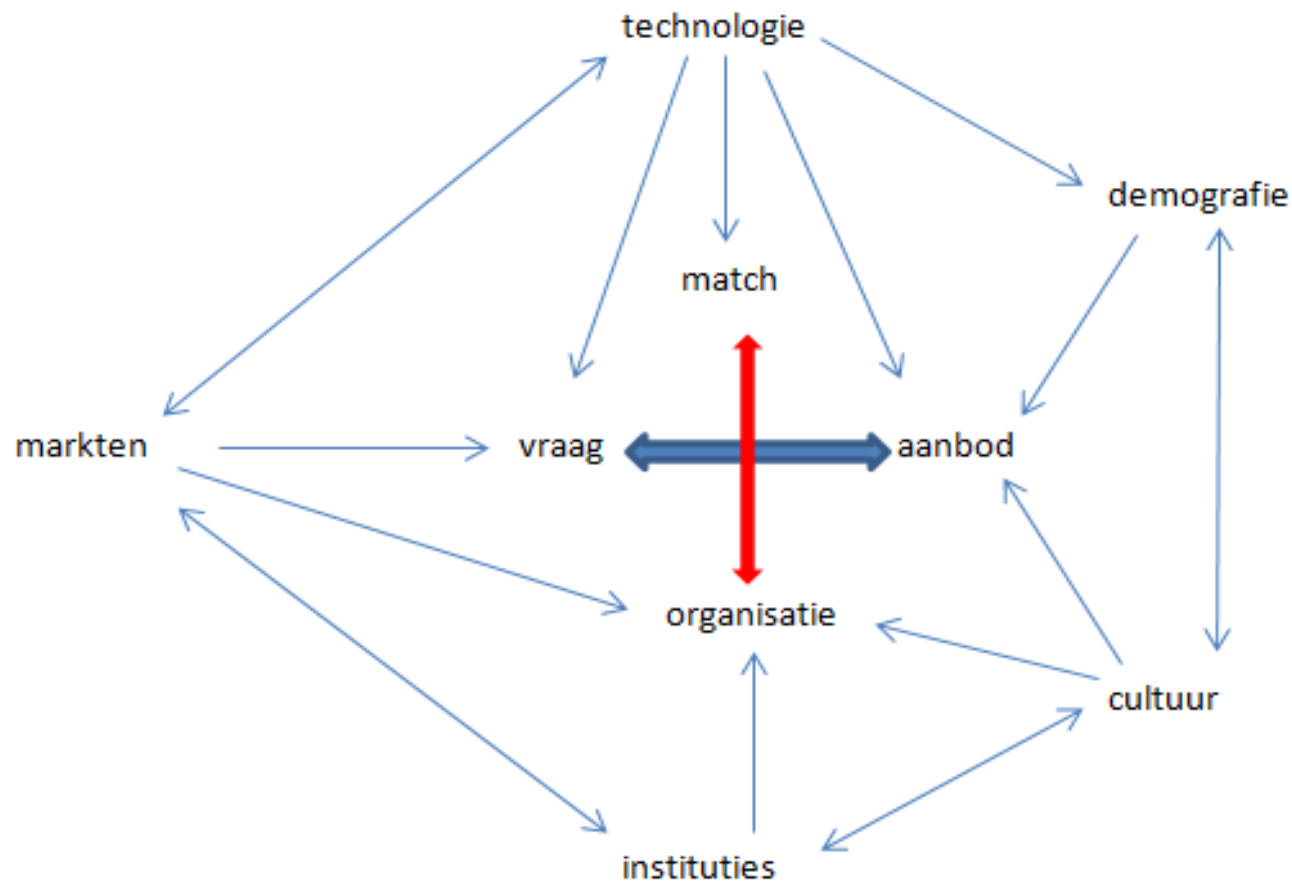
wilthagen@uvt.nl

www.tilburguniversity.edu/reflect

- Tilburgse hoogleraar Frans van der Ven, 5 oktober 1938

“dat het arbeidsrecht ontspruit uit de arbeidsverhouding, die primair is een verhouding van den arbeidenden mensch tot het doel van zijn arbeid”.

Spanningsveld arbeid en arbeidsmarkt

- Arbeidsmarkt – vraag en aanbod, maar ook:
 - Arbeidsinhoud
 - Arbeidsomstandigheden
 - Arbeidsvoorwaarden
 - Arbeidsverhoudingen

Arbeidsmarkt

- Risico *jobless/job-poor growth* de komende jaren, een aanhoudende werkloosheid
- Behalve techniek geen (hele) sectoren als banenmotor; vervangingsvraag in bepaalde sectoren
- Uitbreidingsvraag/schaarste in beperkt aantal (sub)sectoren
- Herwaardering maakindustrie, reshoring?
- Druk op MBO banen
- Vergrijzing, ontgroening, feminisering, migratie

Nu zijn de oudjes aan de beurt

Arbeidsinhoud

- Verandert snel, door m.n. technologie, automatisering, robotisering
- Nieuwe functies, beroepen, novajobs
- Generalistische, algemene competenties belangrijker
- Herwaardering ambachtelijk/maak-werk

N **nieuwsuur**

[voorpagina](#) [live](#) [archieff](#) [weblogs](#) [over nieuwsuur](#) [contact](#)

Opgepast! De robots komen eraan

MIJN FACTUREN WORDEN
AUTOMATISCH VERWERKT
EN DE BINNENGEKOMEN
POST WORDT GESCAN!
NOG EVEN EN SAP NEEMT
AL MIJN WERK OVER!

AHUM.... FRED
HEB JE EVEN?

ONTSLAG

NOS

MEAS.: 61 X 61 X 50

MADE IN CHINA

NOS

MEAS.: 61 X 61 X 50

MADE IN NL

Arbeidsomstandigheden

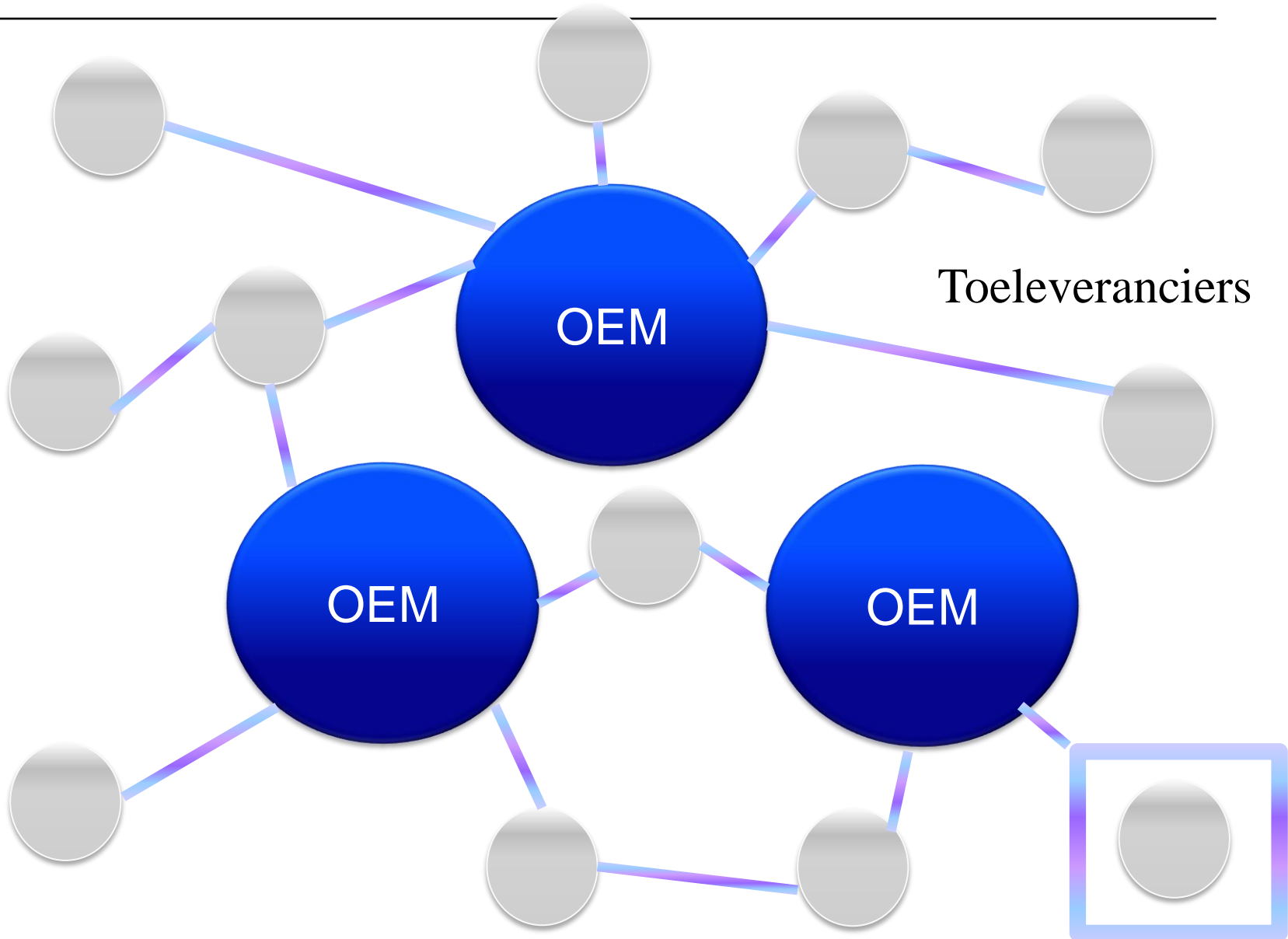
- Fysieke omstandigheden veranderen niet spectaculair (muv nano/biotechnologie e.d.)
- Wel tijd/plaats/baas-onafhankelijk(er) werken
- Verschillen in arbeidsomstandigheden agv verschillen in arbeidsverhoudingen (flexibilisering, arbeidsmigratie)

Arbeidsvoorwaarden

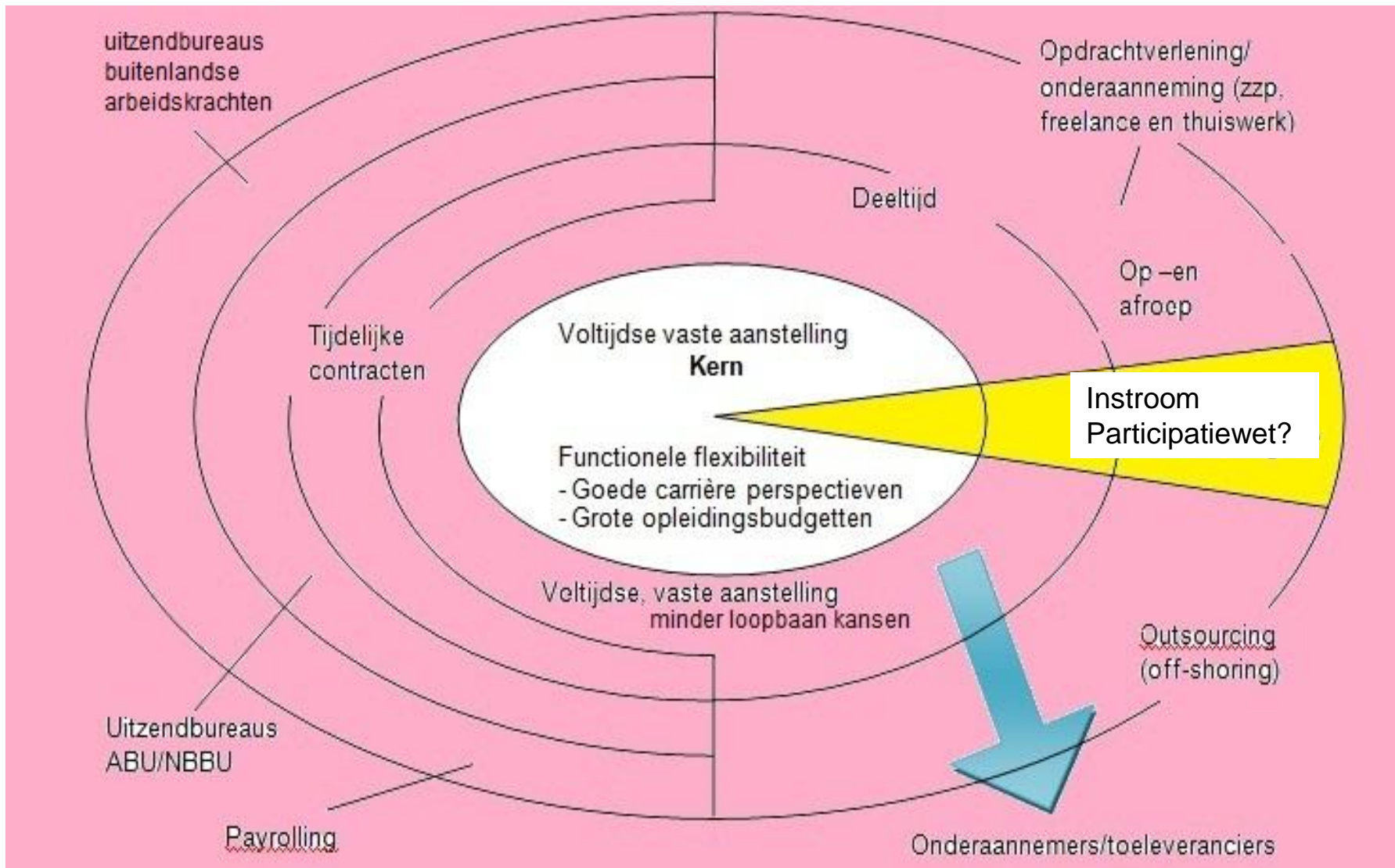
- Versobering (ook afhankelijk van economische-productiviteitsgroei) – living wage, minder baan/inkomenszekerheid – the new normal
- Ook versobering sociale zekerheid
- Verdere individualisering in de vorm van i-deals
- Meer nadruk op opleidingsmogelijkheden, duurzame inzetbaarheid, werk-prive-combinatie en werk-naar-werk – druk op scholen betere aansluiting
- Een revolutie: regionalisering, decentralisatie en Europeanisering arbeidsmarktbeleid: participatiestad

Arbeidsverhoudingen

- Verdere decentralisatie, cao minder sturend en uiteindelijk minder dekkend
- Atypisch werk wordt typisch(er) – employment at arm's length, ongelijkheid groeit
- “Hebben maar niet houden”, *dit* deeltje arbeid *nu*, niet *alles* ook *straks* – fragmentatie van arbeid
- Doorgroei flexibele schil dan wel “flexibele arbeidscommunity” in kader netwerkeconomie
- Voltooiing emancipatie van de arbeider óf terug naar ‘horige’ arbeidsverhoudingen
- “The Death of A HR Manager” óf HR 3.0?

NL bedrijven hebben ui-structuur

Baan

Opdracht/Project

Opdracht/Taak

Strategieën

- DIT: Do it Together! Sociaal doe het zelve(n) (voorbeeld Startersbeurs)
- Terugkeer coöperatieve vormen – gilden? Maar ook oude industriële blueprints
- Concurrentie staat niet haaks op samenwerking
- **Open innovatie** – technologisch én sociaal - duurzaamheid
- Grotere rol **regio** cf Brainport, werkzekerheidsagenda als geïntegreerd onderdeel en resultaat van smart specialisation – Triple Helix (waar blijven de vakbonden?)
- “reintegratie” van maatschappelijke domeinen – echt integraal HR
- **Nieuw Dutch Design**: arbeidsvormneutrale voorzieningen, floor of rights: scholing, arbeidsongeschiktheid, pensioen, werk naar werk
- Flexibiliteit **verzekeren!**

Naar een nieuw Dutch Design voor flexibel én zeker werk

Ton Wilthagen, Evert Verhulp, Linde Gonggrijp,
Ronald Dekker en Marc van der Meer
M.m.v. Aukje Nauta en honderd
mede-ontwerpers-voor-één-dag

29 NOVEMBER 2012

Update van
arbeidsmarktinstituties;
arbeidsvormneutrale
voorzieningen nodig

Bedankt voor jullie aandacht!

